

Smederevci udišu vazduh treće kategorije, povećane koncentracije štetnih materija su gotovo svakodnevna pojava.

“Način na koji radimo i investicije koje vlasnik trenutno ima i planira su odgovor na vaše pitanje, i zato mogu slobodno da kažem da interes HBIS-a nije, niti će ikada biti iznad zdravlja, ili života ljudi. To pokazuje poslovanje u Kini, a sada i ovde, kroz investicije i prakse koje je doneo”, kaže Ljubica Drejk, generalna menadžerka kineskog HBIS-a u Smederevu i dodaje:

“Železare spadaju u crnu metalurgiju i niko ne spori uticaj u sveukupnoj slici stanja kvaliteta životne sredine, ali ima i drugih faktora koje ne smemo da zanemarimo, kao što su saobraćaj, grejanje, poljoprivreda, drugi privredni subjekti. Kada sve to uvežemo i sa promenljivim meteo uslovima, vrlo je teško ili nemoguće utvrditi koliki je udeo železare. Zbog toga je naš stav da se koncentrišemo na rešavanje problema u fabrici i da pored toga što su sva merenja na emiterima u granicama zakonskih limita, ipak podignemo naš rad na viši nivo. Na osnovu iskustava u HBIS fabrikama u Kini, gde je ona u Tangšanu proglašena „najčistijom železalom” na svetu, naš cilj je da postanemo među najboljima u Evropi.”

Kada je novi investitor došao, uz vraćanje proizvodnog procesa prioritetno je bilo i osposobljavanje svih sistema za zaštitu životne sredine, koja su zapostavljena u periodu kada je železalom upravljala država. Svi filteri za kontrolu kvaliteta vazduha, kao i svi ostali sistemi za zaštitu životne sredine su u funkciji. Poređenja radi, na projektima zaštite životne sredine i projektima uštede energije od juna 2007. do februara 2012. uloženo je 80 miliona dolara, dok je HBIS od 2017. do polovine 2020. uložio 140 miliona. Kada je reč o efektima, najbolje govore uporedni rezultati proizvodnje i količine ispuštenih zagađujućih materija. Količine ispuštene prašine i vode po toni proizvedenog čelika su najmanje ikada. Nedavno je došlo do akcidenta sa turskom rudom siderit zbog čega je okolinu prekrila crna prašina, nakon čega je inspektor privremeno zabranio njenu upotrebu. Da li je siderit kancerogen i da li će se i dalje koristiti u proizvodnji?

“Siderit je ruda koja se uvozi i pri uvozu su ispoštovani svi zakoni Srbije i zemalja u tranzitu kroz koje tovar prolazi. Ovu rudu koriste i druge železare u EU. Upotreba siderita će biti u skladu sa rešenjem republičkog inspektora kojim se dozvoljava istovar na rudni dvor samo u vidnom delu dana, uz sve dodatne mere za prevenciju pojave prašine prilikom manipulacije.”, objasnjava Drejk.

Okolna sela prekrivena su stalno i crvenom prašinom, ugroženi su kanal Radinac i reka Ralja, u okolini fabrike ima dosta šljake iz proizvodnje. Šta Kinezi sve preduzimaju po ovim pitanjima?

“Projekti koje smo do sada realizovali su rekonstrukcija kaupera, ugradnja mlaznica

odlagaču rude, kao i na presipnim mestima postrojenja pripreme zasipa Visoke peći (VP), rekonstrukcija rashladnih tornjeva postrojenja za tretman otpadnih voda VP i Čeličane, projekti smanjenja zahvaćene i ispuštene vode koja se koristi u proizvodnji, asfaltiranje saobraćajnica i postavljanje sistema za kontrolu prašine na njima, sadnja 650 sadnica u krugu fabrike prema naseljenim mestima, ugradnja tri kontinualna merača na emiterima. U toku je realizacija za sada najvećeg projekta zaštite životne sredine i uštede energije, izgradnja nove linije za sinterovanje i nove koračne peći koja će koristiti visokopećni gas kao osnovno gorivo, zamena konvertora 2, zamena transformatora sa PCB uljem, izgradnja rezervoara za visokopećni gas u cilju potpunog iskorišćenja VP gasa i još jednog merača na emiteru. Svuda u svetu se troska koristi u građevinskoj industriji, dok se kod nas, do skoro zbog zakonskih prepreka i nedostatka volje ili neznanja, to još ne primenjuje. Troska nigde u svetu nije svrstana u otpad. Naš zakon je harmonizovan sa zakonima EU koji pokrivaju ovu oblast tek krajem 2019, a HBIS je svu dokumentaciju da se troska registruje kao nus proizvod predao nadležnim organima januara 2020. Očekujemo da i kod nas troska zameni pesak i šljunak u građevinskoj industriji.”, pojašnjava sagovornica.

Dokle se stiglo sa ugradnjom nove aglomeracije i koji se efekti očekuju? Ima li istine u pričama da je reč o polovnoj aglomeraciji donetoj iz Kine?

“To je naš najveći projekat zaštite životne sredine i uštede energije koji je u svemu usklađen sa zahtevima RS, ali i EU i najboljim dostupnim tehnikama. Za ovaj projekat je urađena i studija procene uticaja na životnu sredinu koja je bila dostupna na javnoj raspravi, ali nažalost, zainteresovanost je bila mala. To je bila mogućnost da se svi upoznaju sa detaljima ovog projekta, koja nije iskorišćena na najbolji način, pa verovatno zbog toga i dolazi do ovakvih nedoumica i pitanja. Izgradnja ove linije je u toku, došlo je do manjeg zastoja zbog pandemije, međutim ni u jednom trenutku radovi nisu stali.”, govori sagovornica.

Problem su i merne stanice. HBIS je obećavao da će pomoći da se pojača i poboljša merenje kvaliteta vazduha u Smederevu I o svom trošku je angažovao ovlašćenu kuću i organizujemo dodatna merenja, pored onih koja su zahtevana zakonom. Ovi izveštaji dostavljaju se nadležnim organima.

Naknada za zaštitu životne sredine

“Sve naknade za zaštitu životne sredine, i na državnom i lokalnom nivou, redovno se plaćaju, od kako je uredba doneta 2006. godine. HBIS je u te svrhe od polovine 2016. godine do sada, uplatio 6,5 miliona evra. Pored ovih naknada, mi redovno plaćamo i naknade za korišćenje i ispuštanje otpadnih voda.”, navodi Ljubica Drejk.

Izvor: politika.rs

